

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttérli cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A nyelv joga.

Kolozsvár, decz. 6.

Csodálatos és egyben módfelett szomorú időket élünk.

Alig néhány hó előtt beléptünk a Jog, a Törvény és Igazság jegyébe s már már kezdetünk binni, hogy Jogaink minden vonalon és viszonylatban elismeretnek és érvényesülni fognak;

hogy törvényeink-nek minden viszonylatban tiszteletet tudunk szerezni és hogy;

az Igazság minden vonalon és viszonylatban győzedelmeskedni fog.

Azt, hogy éppen az a férfiú, a ki ez idő szerint Magyarország kormányának élén áll és a ki azzal a lármás jelszóval indult meg az ország kormányzás útján és ünnepélyes ígéretet tett az ország színe előtt arra, hogy az ő kormányzata alatt a Jog, a Törvény és az Igazság lesz a vezető elv minden közhatalmakkal való viszonylatban és politikai rendszerben, most éppen ez a férfiú, a nemzet képviselője előtt hirdet olyan elveket és tesz olyan bevallásokat, a melyek egyenesen ráczáfolnak az általa hirdetett jelszavakra.

A képviselőház tegnapi ülésén felelt ugyanis Széll Kálmán Barabás Bélának a katonai jelentések dolgaiban hozzá intézett interpellációjára.

És az a felelet, a melyet adott, méltán megbotránkoztatja nem csak a képviselőház ellenzéki pártjait, hanem az ország közvéleményét is.

Széll Kálmán nyíltan bevallotta, hogy a közös hadügyminiszter tényleg kiadott egy rendeletet, melyben meghagyja, hogy az ellenőrzési szemléken csak német nyelven jelentkezhetnek; beismerte továbbá azt is, hogy a más nyelven jelentkezett tartalékosokat megbüntették, csak éppen annyit tett még hozzá, hogy a büntetés az illetőket — engedetlenségükért érte.

Nyíltan bevallotta azt is, hogy a közös hadügyminiszternek ezt a rendeletet joga volt kibocsátani, mert a hadsereg nyelve német, tehát más nyelv nem használható.

Ez a válasz nyílt megtiprása nem csak a nemzeti nyelv jogainak, hanem azoknak a jelszavaknak is, melyeket Széll Kálmán uralomra lépésekor oly fennen hangoztatott közállapotainknak minden ágazatban való elbetegedésére mutat az, hogy a nemzeti jogok, a nemzeti aspirációk, a nemzeti harc-

mányok és a nemzeti önérték lépten-nyomon beleütköznek egyebek közt abba a szerencsétlen oszlopba, a mely valamikor ott állott Magyarország és Ausztria határ állomásán és az elválasztó jelét képezte a két ország között, de a melyre utóbb azt írták rá: Osztrák-Magyar monarchia.

Mióta az a balvégzetű kiegyezés a két külön államot közösségbe hozta a magyar Jog, a magyar Törvény, a magyar Igazság folyton meghurcoltatik a másik állam által és megnyírballatlik annak az előnyére.

Allamiságunk jelvényeit nap-nap után tiporják meg és Jogainkat rendszeresen csorbítják, de még a törvényeinkre is fittyet hánynak odaát, nem is beszélve arról, hogy a mi külön igazságunk létezéséről még hallanise sem akarnak.

Hogy a Széll Kálmánét megelőző kormányok a nemzeti jogait és igazait védelmezni nem tudták azon nem is csodálkozunk, ámdé, hogy a nemzeti nyelv jogait egy Széll Kálmán is mar-talékul dobja oda az osztrák fennhéjázásnak és egy ostoba fantomnak, mely az egységes vezényleti nyelv képeben jelenik meg, azon már a nemzetjoggal csodálkozhatik.

Hát már odáig jutottunk, hogy a nemzeti nyelv joga még csak papiroson sem létezik, s az a szerencsétlen magyar katona, a ki az ellenőrzési szemlén magyar szóval jelzi ottlétét csupán csak ezért bebörtönözhető?

Hát Magyarországon már a magyar nyelv használata már csak arra való, hogy a ki (katona) használni meri, annak már csak a kurta vas és a börtön lehet a következménye?

Hát létezik még ezen a nyomorult Globuson ország vagy csak egy föld darab, a hol az ott élő népnek ne szabadjon a saját nyelvén megszólalnia?

És hol van még nemzet, a mely a türelemben addig a határig menjen, a meddig mi elmegyünk a közös hadsereg egysége nyelvének hazug czime alatt dolgozó kormányzati rendszer alatt?

Hát hol van a Széll Kálmán igazsága, ha a magyar nyelv joga ellen intézett ilyen arczátlan merényleteket. törvényen alapuló ténykedésnek minősít?

Hol van a Széll Kálmán igazsága, ha azt sem tudja kiküzdni, hogy a magyar nyelv még csak a legszerűsebb alkalmazásában is büntetendő cselekmény számba vétessék?

No, ha az Igazság jegyében megszületett kormány is csak arra való, hogy jogaink czudar megtiprását a törvényesség ruhába öltöztesse és a magyar nyelvnek minden jogát elkobozza, akkor dobja el magától az ismert jelszavakat, de dobja el a kormányelnökséget is, mert egy országot, a melynek semmi joga nincs, nem szükséges kormányozni, elvégzi ezt Herr von Kriehammer és General Szakramentovics, meg a többi — ics és vics.

Politikai hírek.

Tibád Antal országgyűlési képviselő,

ki jelenleg az udvarhelymegyei felső kerületet képviseli az országgyűlésen, nemsokára közigazgatási hírvá fog kinevezetlni. Az ő kinevezésével megüresedő képviselői állásra, mint Udvarhelyről értesítenek, **Ugron János** volt alispánt fogják megválasztani egyhangulag.

Kilépés a szabadelvű pártból.

Herczeg Ferenc országgyűlési képviselő a következő levelet intézte Podmaniczky Frigyes báróhoz, a szabadelvűpárt elnökéhez:

Nagyméltóságu elnök ur!

Mély tisztelettel értesítem excellenciádat, hogy kénytelen vagyok a szabadelvű pártból kilépni. Elhatározásom okai a következők: A képviselőválasztások alkalmából kijelentettem a választóim előtt, hogy Magyarország közönségi kvótájának emelését indoklatlanul tartom és ellenezni fogom. Tettem ezt azon elvi alapon állva, a melyen akkor a szabadelvű párt, sőt az egész nemzeti közvélemény állott. Állásfoglalásom óta az ország gazdasági helyzete sem változott meg, a politikai helyzetben beállott változásokból pedig jó lelkiismerettel nem tudok magamra nézve oly következtetéseket levonni, melyek feljogosítanak arra, hogy megtagadjam a meggyőződésemet és melyek feloldoznának adott szavam alól. Bár egyébként teljes bizalommal viseltem a kormány iránt, az adott esetben lehetetlennek találok, hogy a rendelkezésére bocsássam a szavazatomat. Mivel ily módon azt kell hinnem, hogy ellentétbe jutottam a pártfegyelem követelményeivel, levonom helyzetemből a főt említt következtetést. Maradtam mély tisztelettel

a nagyméltóságu elnök urnak

Budapest, deczember 4.

alázatos szolgálja

Herczeg Ferenc s. k.

országgyűlési képviselő.

Ausztriából.

Bécs, decz. 5.

A 14. §. megváltoztatására kiküldött bizottság mai ülésén — minthogy a tegnapi

ülésen a vitát bezárták — már a szavazásra került a sor.

Elsősorban a német haladópart indítványát bocsátotta az elnök szavazásra. *E szerint a 14. §. egyszerűen törölnöd.*

Ezt az indítványt a bizottság 20 szóval 12 ellen elfogadta. A törésre szavaztak a szociáldemokraták, az ifjú-csehek és a konzervatív nagybirtokosok.

E szavazás miatt persze minden egyéb indítvány felett való szavazás fölöslegessé vált.

Bécs, decz. 5.

Az osztrák képviselőház mai ülésén a budget-provizórium első olvasását folytatták. Az ülés legnagyobb részét

Udrzsek képviselő több órás obstrukciós beszédje tölti be.

A két óránál tovább tartott beszéd után Funke dr. a németek nevében kijelenti, hogy ők a budget-javaslatnak bizottsághoz utasítása mellett fognak szavazni. Ezután

Gross dr. a vita befejezését indítványozza, mert a németek úgy vették észre, hogy ők többségben vannak a teremben.

Csak hogy az elnök meghúszította a tervét. *Megnyomta a villamos csengőt és a csehek csak úgy tödültek be a terembe.*

Óriási zaj keletkezett erre. A németek dühösen kiabáltak az elnökre, hogy miért hívja be a cseheket és támogatja az obstrukciót.

A csehek persze szintén nem maradtak adósok a sértésekkel. *Sokol képviselő a pad felélt leszedve, dühösen verdesi a pulpitusát.*

A szavazásnál csak 7 szótöbbséggel vetették el a vita befejezésére vonatkozó indítványt.

A javaslat mellett szavaztak a baloldal és a kat. néppárt, ellene a longyelek, csehek és Schönerer-pártiak. Ezután

Sama képviselő emel szót.

Párisi levél.

Páris, decz. 3.

A hollandok Londonban.

A Londonban élő hollandiak rokon-szeny nyilvánítása délafrikai testvéreik iránt, az angolokat mód nélkül ingerli.

Számos hollandi vaj és tejkereskedés van Londonban, a melyeknek tulajdonosai kénytelenek voltak üzleteiket bezárni, mivel a tömeg nem csupán fenyegette, de tétleg is bántalmazta őket.

De nem csupán a kisebb kereskedők vannak ily fenyegetéseknek alávetve, hanem a nagykereskedők is szenvednek az angolok üldözése miatt. Így például egy nagy kereskedelmi ház, a mely majdnem minden kerületében Londonnak bír fiók raktárakkal, elveszté összes megrendelőit s a legválságosabb helyzetbe került.

A francziák üldözése Londonban.

A francziák elleni elkeseredés Londonban már oly nagy, hogy a francziákat az utcákon tétleg bántalmazza a nép.

Tegnap egy francia hírlapelárusítót a tömeg közrefogott és össze-vissza vett, miközben szidta és fenyegette Franciaországot. A közbelebő rendőrök alig bírták megmenteni a feldühödött tömeg elől, a mely szétakarta tépni a szerencsétlent.

A francia lapok egyrésze most azzal fenyegetődzik, hogy majd Párisban is megkezdik az angol üldözést, „ol sokkal több angol keresi meg a kenyérét, mint Londonban francia.”

Az angol kegyetlenség.

Napról-napra felhangzanak a panaszok az angolok durvaságai és kegyetlenségei miatt, a melyet az elfogott és sebesült burokkal szemben tanúsítanak. Joubert tábornok már több nagyhatalom képviselőjéhez terjesztett be panaszokat, hogy az angolok úgy bannak a hadifogllyokkal és a sebesültekkel, hogy az nem csupán a genfi conventióba ütközik, de minden emberi érzést felháborít.

A bur foglyokat az ágyukhoz kötik és úgy kényszerítik a leggyorsabb menetlére. Lingbeek orvos október 26-án Newcastléből táviratot küldött Pretoriába, a melyben tudatja, hogy az angolok leglyilkolják a sebesült és fegyvertelen burokat.

Leyds dr. is panaszt emelt már eme kegyetlenségek miatt s azzal is vádolja az angolokat, hogy a benszültötteket is felfegyverzik a burok ellen.

A milliórdosok gyermekei.

A „Revue des Revues”-ben L. Norvins, az amerikai nábobok gyermekeiről a következő érdekes dolgokat írja:

Vanderbilt gyermeke, V. Cornelius mellett születése óta éjjel nappal két bonne és egy második kocsisal bír.

Van neki ezenkívül egy tehénmü ügyelője, egy varródnő és két szolgálja, kik lakosztályát tartják rendben.

Egészsége fenntartására a legnagyobb gondtal ügyelnek és a modern orvosi tudomány minden utmutatását a legnagyobb szigorral betartják, senkinek sem szabad a gyermek megölelnie vagy megcsókolnia az anyján kívül.

V. Cornélius mindig fehér színű öltönybe van öltözve s lakosztálya is a padlótól a mennyezetig fehér emállal van bevonva.

Harry Payne Witheney születésekor rokonai mesés értékű ajándékokkal kedveskedtek az újszülöttnak. Nagypapja, egy Vanderbilt, egy nagy aranylánczot ajándékozott neki, a melynek végén gyémántokkal kirakott patkó csüngött. A Witheneyek egy aranyba foglalt, gyémántokkal kirakott elefántesont-csörgőt adtak neki, a melyről arany csöngöttük lógtak le. A nagynyanya által ajándékozott fehérnemű 400,000 frank értékű.

Bölcsője emaillozott aranyból van, a mely 4 arany oszlopon függ, két selyemmel van bélelve és óriási értékű velencei csipkével díszítve. Három dajka örködik felette és naponta négy orvos látogatja meg. Az első 8 órakor reggel, a második déli 1 órakor, a harmadik este 7-kor és a negyedik éjfélkor. Az orvosok tiszteletdíja együttesen naponta 1000 frank.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Deczember 6.

Itt van a tél!

Ködös, deczemberi napon
Nézelek ki az ablakon;
S azon át a kertbe nézek,
Hol a fák csupasz ágain,
S a gyep fagyos virágain:
Végig zugott az enyészet.

A hol nem rég madár zengett,
Utokat lomb, virág szegett:
A szem fagyos avar talál...
S a völgyeken és halmokon
Végig sir fájó hangokon: —
Itt van a tél, itt a halál!

Tóth Sándor.

Tengeren.

Akkor láttam először tengert, a mikor a mult pünkösdkor Kielben hajóra ültünk harman, Németországba elszármazott magyar diákok.

Hanem keveset láttam először belőle, csak azt, a mit bevilágított a hajó orrán lévő lámpás, mert éjjel 2 órakor ültünk föl az „Aegir” nevű dán hajóra. Az egyik társam föl sem akart ülni rája, mert az oldalán volt a kerék, mint a budapesti „Mátyás király”-nak, s az izlésünkét — akárcsak a mostani lányokét a 15 krajczáros képeslevezőlapok — elragadták a Hamburgban látott nagy, oceáni hajók. Meglehető gyenge kondíció-

ban volt különben a hajónk, s aztán a fedélzeten, a hol a pakkoktól türes volt a hely, az tele volt szénhulladékokkal, kötelekkel s más egybekkel összevisszaságban. Annál barátságosabbak voltak a borotvált képű, pofaszakállas matrózok.

Csak hogy le nem vettek a lábunkról. Tényleg az én kalapomnak remek, mágnásias gyűrődése volt — két napja verte az eső.

Az egyik matróz — elég folyékony németiséggel — amint azt egyikünk megjegyezte — beszédbe ereszkedett velünk. Megkérdeztük tőle, hogy a mi helyünk merre van, a II-ik osztály. I. és III-ikat láttunk kiirva, de II-ikat nem. A mi matrózunkat erre minden német tudománya elhagyta, s folyékony dunsággal — a mit azonban egyikünk sem jegyezt meg — beszélt, s beszéde mégis — reánk nézve — maga volt a némaság. Any nyit azonban megértettünk, hogy egyelőre, t. i. addig, a míg a jegyünk szólott, Koppenhágáig, már csak meg kell elégednünk a III-ik osztálylyal.

Igy járhatott egy másik ur is, de ez nem érte be néma lemondással, mert előbb dánul a dánok istenét kezdte emlegetni, később aztán rátért a magyarokéra is magyarul. Hozzánk került mégis s megismerkedtünk vele. Azt mondta, hogy neki elmondták, hogy a II. osztályu jegy tulajdonosa elsőbbségi jogokat élvez a III. osztályuval szemben a mentőesolnakot illetőleg. Különben mázoló volt a polgártárs s munkát keresni ment. A míg elbeszélte az élete történetét, megindult a hajó.

Először voltunk tengeren, nem akartuk

egyetlen érdekes részét sem elmulasztani az utnak; csak hogy kint hideg volt és szél is s egyikünknek sem volt téli kabátja, — az összes podgyásunk nem volt nehezebb egy téli kabátnál. Mielőtt Berlinből elindultunk volna, javában fürdöttünk a Spree-ben.

Ugy egyeztünk meg, hogy rendre őrt állunk a fedélzeten. Bevettük negyediknek a mázolóit is, a ki hazafiságból beállott a kompániába. Kétten már strázsáltak is — sors-huzás útján — s következett volna a mázoló, de ő akkorra elaludt. Azt hiszem, egy épülő királyi palotáról álmodott, a melynek minden festése őt fogja mesterének vallani. Hortyogott is a boldogságtól, pedig minden öt perczben felébresztette egy ur, a kit egyikünk eszkimónak nézett, — a mint ő mondá — vagy mondjon az ember valamit, vagy ne.

Következtem én. Akkorra már kezdett eloszlni a sötét s láttam a tengert egész nagyságában.

A szél fölkapta a hullámokat s hozzá vágta a hajóhoz, úgy, hogy fölprezskelt egész a fedélzetig s a szürke víz végig folyt a szénpor s a piszkos kötelek között s feketén csurgott vissza a másik oldalon. Szörnyen ijesztő a tenger, ha az ember úgy fázik, a mint én. Meghúzódtam a kürtő mellé s neki támasztottam a hátamat, hogy legalább az ne szenvedjen. (Sokat kiállott ugy is, a mig csak egy gimnázistának volt a háta). Most meg egy matróz ijesztett meg. Nagy sebesen sétált mellettem, a kürtőig s vissza, izgatottan s e közben ziláltan lélegzett s egy harangot folyvást kongatott. Lépteiben a fel-

met láttam, a harang szavában a vészt. Pédig szegény azért futkározott, mert fázott, akár én s fujta a markát e közben s a harangot megkongatta, hogy hallja a kapitány, hogy hűségesen posztol s nem alszik. Nem is esoda, ha képzelődik itt az ember, a honnan a segély kiáltása legfőlebb a sirályokig fut el.

Aztán bámultam tovább a tengert s az egymást kergető hullámokat. A keleti égen mind élénkebb lett a piros szín, egész hosszú piros sávok nyultak el a tenger tükrein a hajónkig. A hullámok már nem voltak olyan ijesztők, a színök is más lett s a mint hozzá ütődtek a hajó oldalához, csupa gyöngyszem hullott alá. Hangjuk sem volt már idegen s mormolásuk, mintha mesélt volna magukról, az ő életükről, a hol csak felül van zaj, háborgás és zsvaj, hogy elérnések mindenkét és mindent, ha tán megakarná zavarni az alattuk elterülő csöndet, pihenést. Már nem fízam; bámultam tovább. Mennyi pompa, milyen fényűzés van itt. Csupa aranyból készült utak; czirádák rajta hullámvérésből s megszakitva egy-egy toronnyal, melynek teteje különböző színekkel pompázik. Aztán összedülnek s ujak lesznek helyettük. Hogy gyönyörködik a szem ennek a változatos életnek a látásán, melynek minden pillanata új csodákat teremt. Csönd. Jön fel a nap a tengerből. Kettő is van itt, egyik a vízben, a mely folyton nő akár az igazi s mintha mindkettő sugarakat szórna, egyszerre minden ég, víz s ebben a hullám átváltozik ezüstössé...

Egy alapos és egészséges háthaütés

rezzentett föl s akkor láttam, hogy ott állok a hajó párkánya mellett. Hogy jutottam ide a kürtőlől, azt nem tudom, de alaposan össze-szidtak a társaim, a kik most jöttek ki — azt tudom. Még a mázoló is kontrázott. T. i. a napfélkeltét ők is szerették volna látni. Most is csak úgy jöttek ki, hogy az eszkimó őket is fölébresztette. Természetes, mert ők is hortyogtak.

Szász Albert.

Lauri.

A Hilary szerzőjétől.

Fordította: Amica.

VII.

(Folytatás.)

(14)

— Gyakran csudálkozom — mondá — hogyha a virágok —

Soha sem végezte be a mondatát. Hirtelen rettenetes nyikorgó hangot hallottunk, mintha a hajót éles kövek fölött húznák — borzalmas tompa hangot; a hajó nehezkesebb jobb felé borult, aztán balra, még borzasztóbb nyikorgás következett, a hajó reszketett és aztán hirtelen helyre látszott jönni és ismét könnyedén ment tovább. Az utasok csudálkozva néztek egymásra, de láttam, hogy a kapitány elfehéredett arczeval ment le, a felügyelőtől követve és én tudtam, hogy a mitől félt, az megtörtént — és a jó hajó a Santa Annai hegyesélű sziklákba ütközött.

Külsőleg semmi jel sem árulta el a vesztélyt. Az egyik gentleman felig nevetve azt mondá: „Egy tenger alatt levő zavar”. Egy vagy két asszony azt kérdezte, hogy miféle különös zaj volt az, aztán, miután

Az orvosi jelentések naponta ki lesznek ragasztva a palota csarnokaiban és telefonon közöltetnek az összes rokonokkal és a család barátaival.

Dáko-román papnövelde.

Vettük a következő sorokat:

Szamosujvárt, a magyar-örmény metropoliban, a gör. kath. püspökség főnállása óta papnövelde létezik, melyben kizárólag a magyar állam költségén a szamosujvári gör. kath. egyházmegye részére papok neveltetnek. A püspökség alapításá alkalmával az egyházmegye csatlakozott körülbelül 160 magyarországi plébánia is, melyek azelőtt a munkács gör. kath. püspökség fűhatósága alá tartoztak. Ezen plébániák papjait szintén a szamosujvári gör. kath. papnöveldeben nevelik.

Köztudomású dolog, hogy a nemzeti-ségi kérdés szövívői a papok s köztudomású az is, hogy a legtöbb ízgató a szamosujvári gör. kath. egyházmegye erdélyrészi fiatalabb papsága köréből kerül ki, kik közül — ha nem családunk — 17-en ezen egyházmegye bizony nem nagy dicsőségére annak idején a szegedi és váci fogházakban „mártíromságot” szenvedtek s a kik mindnyájan a szóban forgó papnöveldeben nyerték nevelésüket. Azt azonban kevesen tudják, hogy ezen „mártírok” a lekesesedés tüztét magában a papnöveldeben kapják, a hol a magyarországi plébániák részére nevelt hazafias ifjúság magyar érzelme miatt folytonos inzultusok és támadásoknak van kitéve.

Ez okból — mivel ilyesmit magyar pénzén fűntartott intézetről nem akarunk föltetni, annál kevésbé elhinni — hogy a valót megtudhassuk, a nélkül, hogy bővebb részletezésbe bocsátkoznánk, a szamosujvári papnövelde, mint tisztán magyar állami intézmény igazgatóságához a következő kérdéseket intézzük:

1. *Igaz-e*, hogy a magyar állam által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnövelde jelenlegi igazgatója a legnagyobb dáko-román, a kit a deési megyegyűléseken oláh nyelven tartott ízgató beszédeiről Bánffy Dező báró, akkori főispán közbenjárására Szamosujvár hazafias püspöke az egyházmegye egyik legelrejtettebb plébániájára deportált, alkalmat akarván neki adni arra, hogy ottan a világ mulandósága és a dákorománizmus fölött elmélkedhessen?

2. *Igaz-e*, hogy a magyar állam által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnövelde jelenlegi igazgatója két hónap elteltével ezen a világ szemé és a megvegy gyűlésektől elrejtett magányban azon cselezgált, hogy mint közveszélyes dáko-román mindig szem előtt legyen s ne adjon többé alkalmat arra, hogy a megvegy püspökök az egyházmegye kormányzására bűnűtől ható illeten kellenemiséget okozzon — szolgálatára a központba, Szamosujvárra, rendeltetett a papnövelde lelkijavára s később, mert megjavulásának és vérmes dáko-románból szelid, csöndes hazafivá vedltségének számos jelét adá, abbeli érdemei elismeréséül is, hogy 12 éven át gyöngye szervezeténél fogva minden bűjti időszekekben példás következetességgel folyton betegeskedett, de azért pontosan olvasta vagy fölolvastatta a minden második évben ugyanazon szöveggel, de megváltoztatott címmel megismételtetni szokott elmélkedéseit, Szamosujvár hazafias püspöke fölterjesztésére a magyar kormány által — mely ellen a deési megyegyűléseken a legelkeseredettebb ízgató beszédeket tartotta — kanonokká neveztetvén ki, a papnövelde igazgatásával bízott meg?

3. A mennyiben a szamosujvári gör. kath. papnövelde fűntartása a magyar államnak évente ezrekbe kerül: *igaz-e*, hogy a jelenlegi igazgató — habár már körülbelül 20, mondó husz év óta hizik (természetesen leszámlálva a bűjti napokat) a magyar állam kényerén — még ma sem tud és nem akar magyarul beszélni?

4. *Igaz-e*, hogy a magyar kormány által fűntartott szamosujvári papnövelde jelenlegi igazgatója intézkedéséül a növendék papoknak szigorúan tilos a magyar beszéd, s hogy „spiliek” vannak kirendelve azok kiphátolására, a kik magyarul szeretnek társalogni, a kik aztán rend-

szerez üdvözés és mellőztetésnek vannak kitéve?

5. *Igaz-e*, hogy a magyar kormány által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnövelde jelenlegi igazgatója alatt a magyarérelmű tanárok folytonos kellemetlenségek és minden néven nevezendő fortélyos „besugások” meg „diszkreditálásoknak” vannak kitéve, hogy ilyen módon őket az intézetből kiszűrhassák? Ha nem igaz, mi az oka annak, hogy nem régen a papnövelde egyik állami középiskola igazgatója — minden ok nélkül állását egyszerűen, minden előzetes megkérdezése nélkül, fölmentették?

6. *Igaz-e*, hogy a magyar állam által fűntartott szamosujvári papnöveldeben a kispapok két pártba vannak szakadva: az úgynevezett „Üngureni” pártba, melynek tagjai a magyarországi hazafias növendék papok és az úgynevezett „Ardeleni” vagyis naszdói pártba, mely a jelenlegi ízgató égése alatt áll, melynek tagjai a legvérmesebb gyűlölöi mindannak, a mi magyar, s a kiknek bevallott céljuk az, hogy azon magyarországi ifjakat, a kik magyar tanítvány iskolából kerülve a papnöveldeben a román nyelvet nem bírják jól, szemtől szembe ocsárolják, gunyolják, rágalmazzák?

7. *Igaz-e*, hogy a magyar állam által fűntartott szamosujvári papnöveldeben létezik egy „Alexi-Sincal” nevű önképzőkör, melynek könyvtára számára a jelenlegi ízgató alatt egyetlen magyar munkát sem rendeltek meg? Ha nem igaz — a minnek nagyon örülnének — végtelenül lekötölez bennünket az ízgatóóság, ha szíves lesz közölni a megrendelt magyar munkák címét.

8. *Igaz-e*, hogy a magyar kormány által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnöveldeben a jelenlegi ízgató bürgölőködéséből a „Tribuna” és „Gazetán” kívül egyetlen magyar napilap sem jár? Ha nem igaz — a mi valóban nagyon szép volna: kérjük az ízgatóóságot, tegye meg nekünk azt a szívességet és nevezze meg az intézetbe járó magyar lapokat.

9. *Igaz-e*, hogy a magyar kormány által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnöveldeben a jelenlegi ízgató ur vezetése alatt egyetlen hazafias ünnepély sem tartatott, jöllehet, hogy a milleniumi és április 11-iki ünnepség megtartása erre az intézetre is kötelezőleg elrendeltetett? Ha nem igaz: kérjük a lefolyt ünnepélyek idejének és programjának szíves közlését.

10. *Igaz-e*, hogy a magyar állam által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnöveldeben a jelenlegi ízgató alatt csak az úgynevezett „Üngureni”-párti magyar érzelmi ifjakat buktatják, míg az „Ardeleni” párti kispapokat még akkor is keresztül segítik, ha a tárgyhoz semmi dumsztjuk sincs? Itt nem kívánunk neveket: csak a fölített kérdés egyszerű állítását vagy tagadását.

11. *Igaz-e*, hogy a magyar kormány által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnöveldeben napoként 80—100 román nemzetiségű szegény tanuló kap ingyen ebédet (a mi különben dicséretes intézkedés) de a jelenlegi ízgató ur dében szigorúan bezárja az intézet kapuját, nehogy a főgműnziumba járó szegény magyar ifjak is bejöhessenek egy kis meleg levesre? Ha ez nem igaz: kérjük a humánus és hazafias ízgató urat, közölje velünk egyetlen magyar tanuló nevét, a ki könyörületességéből valaha bár darabka száraz kenyert kapott volna a papnöveldeből, s mi leszünk a legelsők, a kik mely elismerés és hála-ból a préposti titulus elnyerésére fogjuk a magas kormányának ajánlani!

12. *Igaz-e*, hogy a magyar állam által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnöveldeben a jelenlegi ízgató ur nagy befolyása következtében előjárók alkalmaztatnak, kik egy kukkot sem tudnak magyarul? Ha ez nem igaz, — a mi kívánatos volna — honnan van mégis, hogy a papnöveldeből a magyar nyelv a jelenlegi ízgató ur vezetése alatt teljesen ki van szűzölve? Vége is a magyar kormány nem köteles évenként ezeket áldozni olyan intézetre, a honnan a magyar kultúrát éppenséggel semmi haszna sem háramlik!

Egyelőre ennyit! Elvárjuk az állam által fűntartott szamosujvári gör. kath. papnövelde jelenlegi igazgatója, fűtsit Joann Zsorszu urtól, hogy ezen kérdésekre nem fog késni a kívánt felelettel, a mire előre is felhívjuk Szabó János Szamosujvár mindig hazafias püspöke ő nagyméltóságának kegyes figyelmét.

Részünkről csak annak kijelentését költjük ki, hogy az adandó feleletek magyar szövegét maga az ízgató ur fogalmazta és — nem más!

Egy olvasó.

— A hajó éles sziklába ütközött, — mondám.

— Igen és egy nagy tátongó seb van az oldalán.

— Egész nap hallottam az embereket dolgozni, — válaszolám.

— Igen, ök dolgoztak, de félek attól, a mi jönni fog. Sir Gordon, ha valami történni, önre bízom a feleségemet, ügyeljen reá! — Számíthat reám, ha élve maradok. Kapitány ur, ön mitől fél?

— Alig tudom megmondani, de a Santa Annai szikla életől okozott seb ritkán gyógyítható. Majd meglátjuk. Az ég mindnyájunk fölött van. Mi megtesszük a kötelességünket.

Az a vizasztalásom, hogy ismét a helyes utirányban vagyunk.

De az éj közepén, midőn sötétség volt a vizeken, ismét a kalapácsok zaja által letűnt felébreztve.

„Ez nagyon ostoba dolog — mondá az egyik álmos utas, — a kapitánynak meg kellene tiltani, hogy az emberek éjjel dolgozzanak.” Valaki azt válaszolta, hogy az a munka nagyon fontos volt és aztán ismét elaludtak.

Ki gyanított veszélyt a csendes tengeren, a ragyogó csillagok fényénél és midőn a szél nyári szellő lágy fúvalmához hasonlított?

Nem tudtam aludni. Lementem a hajó fenéke; halálom napjám nem fogom elfelejteni azon emberek aggályos arczeit, a kik ott dolgoztak, majdnem a derekaik vizben, a lámpák homályos világánál, a rövid szigorú parancsnoknak gyorsan engedelmesskedve.

De ime egy szürke hajó forradásokkal borított arczu izmos ember letette a műszereit.

— Kapitány ur, hasztalan fáradság — moudá; mentül inkább igyekezzünk a sérülést kijavítani, a nyílás annál nagyobb-

nak látszik. Emberi kéz nem tudja azt betönni.

Es kétségbe esett tekintettel, a többiek is helyben hagyták, a mit ő mondott.

VIII.

Kora hajnal a vizeken. A felkelő nap, a sötét kék színből csillogó aranyra változtatta azt. Egy felleg sem volt az egen. A Santa Anna szigete eltűnt a látó határunkról, de távolabb egy másik sziget külvonala látszott, az aranyos tengertől körül véve, úgy fektett, mint egy smaragd ékszer. A jelenet oly békés, oly szép, oly fűnséges volt, hogy elfelejtettem a félelmet és a veszedelmet, míg rohanó lépteket hallottam, kiáltás által követte. Nem sokára azután a kapitány, aggályos kifejezéssel az arcán a földéltre jött — a földéltre, melyen rézsutosan fektűt a nap énye.

— Sir Gordon — mondá — mindenek vége. A nyílást nem lehet becsinálni. A jó hajónak el kell sűlyedni.

Tehát lefog menni, abba a csendes aranyos vízbe, mely a nap csóája alatt pírul le a némaságba és halálba. A kapitányra néztem.

— A veszély nem lehet oly nagy — mondám.

— De olyan. Én nem nagyítom. Én nem látok reményt. A hajó fenéke néhány lábnyira vízben van és a víz a szivattyúzás dacára lassan és csendesen emelkedik. Valamit akarok Önnek mondani, — még idő van reá. A hajón szinte mindenik aszszonyrak van valakije, a ki gondot visel reá. De a veszély órájában a feleségem egyedül lesz. Önnek nincsen sem nővere sem felesége — lesz szíves Hordronét a gondja alá venni?

(Folytatása következik)

SZINHÁZ.

A fehér oskó bemutató előadása lesz holnap esütörtökön. *Kadelburg* és *Blumenshal* énekes vigjátéka a budapesti Vigszínházban *Aranykakus* címmel került először színpadra. Nálunk Follinus Arthur fordította, illetőleg alkalmazta magyar színre a darabot, meghagyván neki eredeti címét „*Zum weissen Röss*”-e is. Az előadásban a legjobb erők vesznek részt és Horváth Paula, Hatala Györgyi, Turchányi Olga, J. Vásárhelyi Vilma, Bónis, Bihari, Iványi, Leóvey, Nyárai Vendrey és Vágó egyaránt halás szerepekhez jutottak. A darabot pénteken bérletben, vasárnap pedig a bérletszűnethen (V. sz.) ismétlik meg.

Szöke Katalin Voss Rikárdnak gyönyörű, poétikus drámái regéje lesz a színháznak legközelebbi újdonsága. Lázás sietséggel dolgoznak az összes műhelyekben, hogy karácsonyi elkészülhessenek a szép darabbal, melynek berendezésén Vendrei már napok óta fáradoztatlanul dolgozik.

Uj történelmi vigjáték. Berezik Árpád egy új történelmi vigjátékot fejezett be felvonásban. A darab címe „A kurucok Párisban”, szereplői pedig II. Rákóczy Ferenc és bujdosó társai, kik a kurucz szabadságharc után Franciaországba menekültek és XIV. Lajosnál kerestek menhelyet és támogatást.

A kolozsvári egyetemi építkezés és az ipartestület.

Kolozsvár, decz. 5.

Népes gyűlést tartott tegnap este a kolozsvári ipartestület előjárósága. Főtárgyképen az egyetemi építkezések kiadása körül a kolozsvári iparosokat ért sérelem ügyében az építő ipar szakosztály feliratának tárgyalása volt kiűtűve. E kérdést annyira fontosnak tartották az előjárósági tagok, hogy teljes számban megjelentek a gyűlésen.

Két fellebbezést adtak be a szakosztályi határozat ellen.

Egyiket Geng Ákos, a kismérmélyesen is iparkodott megvédeni a maga és a Hausmann álláspontját, a másikat Komáromi és társai adták be.

Mind a két fellebbezést felolvasták, pró és kontra nyugodtan, tárgyalatosan megvitatták, s az állítólagos sérelem minden tekintetben való mérlegelése után az ipartestület előjárósága *egyhangulag elhatározta*, hogy elfogadja a szakosztály javaslatát, azt az iparkamara utján a kormányhoz előterjeszti és a fellebbezések felett napirendre tér.

Az ipartestület előjárósága ezzel megmutatta, hogy a kolozsvári iparosok álláspontját megvédi, erre egy szívvvel, egy lélekkel száll sikra a tulajdonképeni klikkel szemben, mely csak egy csekély töredékből áll s mely sajtószertű eszközöket használ fel ezutal is arra, hogy a saját törekvéseit érvényre juttassa.

A gyűlésről szóló részletes tudósítást alább közöljük:

Akeszman Albert alelnök vezette a

gyűlést, a jegyzőkönyv hitelesítésére Molnár Károly, Nagy Ferencz tagokat kéri fel. Kéri a tagokat, hogy a tárgyaláson minden személyeskedéstől menten, parlamentáris módon tanácskozzanak.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után a kolozsvári sajtónak a lefolyt iparos kongresszus érdekében teljesített sikeres működéséért Tussai Gábor indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Az ipartestület 8 iparostanuló ifjut szabadtított fel. A szabaduló okleveleket Hirschfeld Lajos titkár buzdító szavak kíséretében adta át az ifjaknak.

Ezután következett a legérdekesebb tárgy, az építőipari szakosztály ügye.

Felolvassa Hirschfeld Lajos titkár az építési szakosztály ama gyűléseinek jegyzőkönyvét, a melyben ezek az egyetemi építkezések kiadásánál a kolozsvári iparosokat ért sérelem mellőzés miatt a ministeriumoknál az ipartestület utján orvoslást kérnek.

Felolvassa Geng Ákos ez ellen beadott azt a fellebbezést, a melyben bizonyítani törekszik, hogy azok, a kik e határozatot hozták, érdekel felek valána.

Ugyanez ügyben Komáromy János és társai is beadványt intéztek az ipartestület-hez. Kérésükben új szakosztályi gyűlés tartását ajánlják.

Ezek felolvasása után titkár a Geng fellebbezésére előterjeszti, hogy a szakosztályi gyűlés nem *Hausmann cég ellen*, hanem a sérelem miniszteri döntés ellen előterjesztéssel. Tárgyalásaiban általában felkarolta az összes iparosok érdekeit. A szakosztályi gyűlésen résztvevők és felszólalók közül igen sokan voltak, a kik az egyetemi építkezésekben egyáltalán nem vettek részt.

Említi, hogy a felebbező Komáromi János személyesen jelen volt a szakosztályi gyűlésen, a határozatok ellen nem szólalt fel, sőt helyeselte azokat és jelen volt több társa, a kik a beadványt aláírták. Műdjuk és alkalmuk lett volna ehhez az ügühöz hozzá szólni, mert az elnök több ízben felhívta a jelen levőket javaslataik, vagy hozzá szólásuk kifejezésére.

A titkár előadja, hogy az ipartestületnek mindig az volt a célja, hogy az iparosok között a harmoniai fenntartsa. Kimutatja, hogy a gyűlést szabályszerűen hívták össze. A meghívón még a tárgy fontosságát is kiemelték. A meghívókát postán expedáltak. A szakosztály parlamentáris módon tanácskozott. Mindenki, minden sérelmet, vagy észrevételt előadhatott.

Felolvassa a felebbezés egyik aláírója, Fekete Mihály építő mester levelét, ki elmondja, hogy ötlet egyik aláíró félre vezette és a Hirschfeld Lajos nevének felhasználásával bírta rá arra, hogy ő aláírja és sürgetvén a dolgot, ő a felebbezést nem is olvasta, kéri azonban nevét törölni. Mert ő nem akar konkolyt hinteni az iparosok között.

Hevesi József sajnálattal konstatálja, hogy a felebbező Geng Ákos, mint jegyző, a szakosztályi gyűlésen nem jelent meg.

Geng Ákos felszólal ezután és elmondja, hogy az általános ipari érdekek védelme címét köpenyegnek használják arra, hogy egy pár céget azzal befedjenek. Ma kolozsvárt 10 iparost számíthatnak össze, a többiek már csak száma van. Ezek a numerusok most azt óhajítják, hogy ök is érvényesülhessenek. Az iparosnak, hogy megélhessen, hogy adót fizessen, családot fenntartsa, szüksége van munkára. Hangsúlyozza az általános érdekek megvédését, hogy az előjáróság tagjai közül egyik-másik ne távozzék el a gyűlésről rossz kedvvel, mint az megtörtént.

Geng Ákos beszéde további folyamán elmondja, hogy ő nem talál elég okot a határozat érvényesítésére, mert ő helyesnek találja azt, hogy a miniszter Hausmannnak adta ki az egyetemi építkezést. Ő nem szégyenli azt, hogy a Hausmann táborát védi, mert Demjén Ákos kollegája a másik tábor érdekeit hasonlóképen védte.

Tussai Gábor hatósági biztos figyelmezteti az előjáróságot, hogy itt két javaslat van. Egyik a halasztásra vonatkozik. Konstatálja, hogy törvényesség szempontjából a szakosztályi gyűlés korrektül volt összehívva. Azonban, mint a titkár is említi, a kedélyek izgatottak. Ennélfogva esélyesség szempontjából jónak látná még egy szakosztályi gyűlést összehívni, hogy ez által a szelepek felnyitassanak s a felgyülemlett gázok szabad kimenetelt nyerjenek.

Hirschfeld Lajos titkár tiltakozik Geng ama kijelentése ellen, hogy a szakosztályi gyűlést köpenyegnek tekintés néhány iparos részére. Ez az állítás nélkülözi a helyes alapot.

Felemlíti, hogy a kórházak építkezésénél még volt egy hasonló eset. Akkor Grünwald budapesti cégnek akarták kiadni a vállalatot. Az ipartestület a kolozsvári iparosok érdekeit akkor is megvédte.

Reflektál az előjárósági tagok Geng

által felhozott elkedvetlenedésére és kimutatja, hogy két tag félreértésből vonult vissza. Ezek a differenciák is a kölcsönös jóindulat és felvilágosítások után teljesen elenyésztek.

Rámutat ezután arra is, hogy Hausmann szereplése előtt Geng is, Komáromi is kapott minden építkezésnél munkát. Téves tehát azaz állítás, mintha korábban, akár ök, akár a többi iparosok nem érvényesülhettek volna. Hiszen Hausmann beavatkozása előtt minden munkát kolozsvári iparosok végeztek, mig most idegenből hozott iparosok is dolgoznak.

Tussai Gábor hatósági biztos javaslatára megjegyzi, hogy veszedelmes precedens lenne az, ha törvényesen és jogosan hozott határozatok újabb tárgyalás alá bocsátásával tér nyíthatnák a nem erkölcsös korteskedésre.

Javasolja, a szakosztály előterjesztése elfogadását és a fellebbezések felett napirendre térést.

Geng Ákos tiltakozik ama feltevés ellen, mintha ő előzetesen tudta volna, hogy Hausmann ügyében tartatott a gyűlés. Ő erről csak a gyűlés előtt kevés idővel értesült.

Ki lévén a vita merítve, elnök ezután szavazásra bocsátja a kérdést. A mellett, hogy új gyűlés hívassék össze, csupán Geng Ákos szavazott.

Az előjáróság tehát egyhangulag határozta el, hogy az építő ipari szakosztály előterjesztését magáévá teszi és azt a kormány elé juttatja.

Tussay Gábor, mint hatósági kikűldött elmondja, hogy ő a törvényesség szempontjából semmi sérelmet nem konstatál a szakosztályi gyűlés összehívása, tárgyalása és határozathozatala körül és így ő ez ellen óvást nem tehet. Hangsúlyozza, hogy halasztási javaslatát csupán a fellebbezők kedélyének lecsillapítása szempontjából tette.

Szöba kerül ezután a létesítendő ipar szövetekezeti ügye. A gyűlés tekintettel arra, hogy az idő előre haladott, egy másik alkalommal veszi ezt a terjedelmes ügyet napirendre.

A kassai iparkamara által a kongresszuson is tárgyalta azt a javaslatát tárgyalták, hogy orvoslást keressenek a miatt, hogy a katonaság minden ipari munkát házilag végezett el a katonákkal és ez által főleg a kis iparosokat kényerűktől fosztja meg. Ezenkívül több hasonló kongresszusi ügyet tárgyal és vitatott meg a gyűlés, mely a betegsegélyezés ügyével is tüzetesen foglalkozott.

Általában az ipartestület előjáróságának tanácskozásán azt a benyomást kaptuk, hogy ott az intézők saját egyéni érdekeik teljes figyelmen kívül hagyásával, szeretettel, ügybuzgalommal, nem lankadó kitartással szentelnek időt, munkát arra, hogy iparos társaik érdekeit kellőképen megvédjék, előmozdítsák, az előre törekvő tehetségek érvényesülését lehetővé tegyék.

Az előjárósági gyűlés tárgyalásának menetét, komoly tárgyalagósság, a vitatkozásokban böles mérséklet és körültekintő gondosság s előrelátás jellemzi. Önkéntelenül elismeréssel adózunk ezért az ipartestület előjáróságának, melynek céltudatos, nem lankadó figyelmével mindenre kiterjedő működése lehetővé fogja tenni azt, hogy a kolozsvári ipari életben évek óta megindult hanyatlást megszüntesse, s a fejlődés korszakához vezető ut elől az akadályokat, egyseitett, vállvetett erővel elhárítsa.

— 6.

Az egyetemi ifjúság tüntetése.

Kolozsvár, decz. 6.

Van még vér a magyar ifjúságban, tud még lelkesedni hazájáért, hazájának függetlenségéért, csak alkalom kínálkozik arra. Nemcsak névben él, de a hol lenni kell, tényleg is jelen van.

Ezt bizonyítja a tegnap esti tüntetés is, mely a legnagyobb rendben folyt le s mely élő tiltakozás volt a „Kvóta” és „Hier” ellen.

A lelkes tüntetőkről tudósítók ezeket írja:

A kolozsvári egyetem lelkes és hazafias ifjúsága is felemelte tiltakozó szavát a kvóta és hier ellen. Tegnap délután öt órakor gyűlékezett az egyetem elűlában, honnan a Kossuth-nóta lelkesítő hangjai mellett a városház udvarán át a főterre vonult. Kriehammer és a kvótát abeazugulva s a függetlenségi pártot, Ugront, Barthát s Kossuth Ferenczet éljenezve megkerülte a főtér, s innen a Szent Mihály templom mellé vonult, oda, hol Mátyás király lovas szobrát fogják felállítani.

Itt a tüntetők száma mintegy öt száz főre szaporodott. Hangos abeazug kiáltások között *elgették a „Magyar Polgár” legújabb számát.*

Majd a Kossuth nóta és más hazafias dalok éneklése mellett a tüntető ifjak a Belközép utcán át a Trencsintérre, az „Ellen-

zék" szerkesztősége elé vonultak, hol Székely Áron joghallgató beszédet tartott, fejtegetve, hogy az „Ellenzék” mindig a tiszta hamisítatlan igazságot szolgálta és szolgálja, nem úgy, mint az a lap, melyet a főtéren megégettek.

És hangosan kívánták lapunk felelős szerkesztőjét hallani. Lapunk szerkesztője azonban nem volt otthon s így az ifjuság lelkes éljenzés és a „hier” abcuzgólása mellett Belmagyar utcán, Főtéren és Beltordateván keresztül az „Ujság” szerkesztőségéhez ment. A szerkesztőség udvarán Karácsonyi Aladár jh. beszélt, majd Hédervári Lehel, az „Ujság” felelős szerkesztője buzdította az ifjuságot további hazafiságra.

Szóllott még Székely Áron jh., ki fejtegette, hogy a magyar nemzet mindig csalódik, most is csalódtunk, csalódtunk még pedig azokban, kiket nem oly régen bálványoztunk: Apponyiban és Horánszkyban.

Ezután az ifjuság a „M. Polgár” nyomdájá elé vonult, hogy tüntessen a kormány felhivatalos orgánuma ellen.

Majd ismét bejárták a főteret hazafias dalok énekélése mellett s innen az egyetem elé vonultak, hol Karácsonyi Aladár jh. intézett az ifjusághoz beszédet.

Kikejt a szociálisták ellen, kik az ifjuság tüntetését zavarni akarták a „jogot a munkásoknak” kiabálással.

Ezután az ifjuság „le a kvóta, éljen a haza” kiáltásokkal a legszebb rendben szétoszlott.

E tüntetésből a rendőrség is megjegyezhet magának annyit, hogy az ifjuság soha skandalumot nem csinál, ha a rendőrök nem kényszerítik arra.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 6.

— **Gróf Majláth Gusztáv** erdélyi r. kath. megyés püspök folyó hó 8-án Kolozsvárra érkezik és hat napot fog körinkben tölteni. Itt tartozkodása alatt többek között részt vesz a „Szent-Antal kenyere” társaság által egy időleges menház létesítését alapja javára rendezendő s folyó hó 12-én tartandó felolvasásán is. A püspök ugyanis a társaság felkérésére készségesen megígérte, hogy a felolvasási sorozatot ő fogja egy alkalmi beszédrel bevezetni.

— **Karácsonyi bazár.** A karácsonyi bazárra nagyban folynak az előkészületek. A „Mária Valéria” árvaház egyértékes választmányja mindent elkövet, hogy a bazár minél fényesebben sikerüljön és minél többet jövedelmezzen a jótékony egyesület céljaira. A bazár december 8-ik napján nyílik meg s december 11-ig tart bezárólag. A bazár, melynek hangversenyére előkelő művészek és művésznők ígérték meg közreműködésüket, ez alkalommal is a Redoute-ban lesz. A rendező bizottság, melyeknek élén br. Zeyle Józsefné áll, a meghívókat ma küldte szét.

— **A Karácsonyi bazár** rendező bizottsága tisztelettel kéri fel azon urhölgyeket, kik közre működéseket megígérték, hogy f. hó 8-án (pénteken) délelőtt 11 órakor a Redoutban megjelenni sziveskedjenek.

— **Egy nemeslelkű urhölgy.** A „Szent-Antal kenyere” társaságnak — mely tudvalevőleg a szegényeket és elhagyottakat valláskülönbőség nélkül segítse, tehát a legnemesebb dolgot végzi a mit csak a jószívű emberek teljesíthetnek — alig van lelkesebb és önzetlenebb támogatója, mint báró Jósika Józefine urhölgy, néhai boldogemlékü báró Jósika Lajosnak ferkölt lelkű leánya, a ki a társaság által fenybe vett menház eszméjének is egyik legjelesebb támogatója. Ez a nemeslelkű urhölgy az e tárgyban a napokban tartott értekezleten egyebek közt azt az ajánlatot tette, hogy a mikor a perselyből 50 frt. hiányozni fog, azt ő sajátjából fogja mindig kipótolni. Az értekezlet természetesen a legnagyobb hálaával fogadta a nemeslelkű ajánlatot, a mely bár magánkörben történt is, de mi azért hozzuk azt a nyilvánosságra, hogy ily nemes példákkal felbuzditsuk a jó szíveket a hasonló istenes cselekedetekre. Ha van nemes czél az életben egy az mindenesetre a legszebbek egyike, a mely azt tüzi feladatául, hogy a szegényeket és a gyámol nélkül valókat megsegítse az ő sanyaru sorsukban. A mai önérdéket hajhászó világban, a legszebb hivatást az ilyen emberbarátok teljesítik, s mi csak örömmel regisztráljuk, hogy az emberiségnek ez a nemes válfaja még sincs egészen kiesve.

— **A kolozsvári** jótékony nő-egylet tagjai közé újabban beléptek a Ferencz Józsefné és Inczedy Sámuelné ivén: Biringer Károly, Buday Istvánné, Radnothi Dezsőné, Demjén Agostonné, Ferenczy Dezsőné; a Boros Györgyné és Deák Pálné ivén: Losy Béláné, Vajda Dénes; ezen iven egyuttal, egyszersmindenkorra adakoztak: Poczay Mihályné 3 frtot, Sándor József 2 frtot. A Geréb Mártonné és Kenessey Béláné ivén tagok lettek: Szathmári Ákosné, Parádi Kálmánné, Pallós Albertné, Haraszi Gyuláné, Kenyeres Balázsne, dr. Buday Kálmánné és Ladits Nándorné.

— **Honvédek karácsonyja.** Az 1848—49-iki agghonvédek egy jelentékeny részének segélyezése már életfeltétel lett, mert azok nemcsak öregek és szegények, hanem megtört testi állapotuknál fogva munkaképtelenek is.

Ezek az agghonvédek nagy inségnek vannak kitéve: éheznek és rongyosok

Nagy reményt helyeznek a közönség által minden alkalommal tanusított jöttévi kegyes jó indulatába és kiváltképen most, a midőn a tél is nehezebbé majdnem elviselhetetlenné teszi a létét.

Egyelőtt cölója lévén inséges bajtársainknak lehetőleg segítségére lenni, mint-hogy ezen bajtársi és emberbaráti feladatunknak csak úgy tehetünk eleget, ha a nagy érdemű közönség eme feladatunk megoldásában kegyes adakozásaival segítségünkre lesz: teljes tisztelettel kérjük a hazafias közönséget, sziveskedjék a közelgő karácsonyi ünnepek és az újv alkalmából úgy pénzszel mint ócska ruhaneműekkel egyelőttünk, illetve inséges aggbajtársainkat kisegíteni, vagy a honvédek karácsonyfájára ételneműekkel járulni.

Az adakozások Böckel Károly választmányi tag bajtársunkhoz főter Bányf-palota és ügyünk buzgó barátja Császár Dávid főter kereskedésébe esedeg az ereklie muzeum helyiségébe (Torna-Vivoda) [küldendők.

Nehagyjuk éhezni azon katonákat a kik ez előtt 51 évvel hazánk és nemzetünk ügyeért küzdöttek.

Szerezzünk nekik 50 éves mult után, egy vidám karácsonyt azzal, hogy felruhazzuk s éhségüket csillapitva, nyomorukat enyhítjük.

Rohamosan fogyunk; nem sokáig leszünk terhére a mélyen tisztelt közönségnek.

A választmány megbízásából Nagy Pál jegyző.

— **Kultura a havasok közt.** A ki saját szemeivel meg nem győződött, alig hiszi el, hogy a kultura milyen haladást tett az erdélyi havasok egyik legelszigetelt helyén. Gyalárról van szó, Hunyadmegye leg-gazdagabb vaspalepéről. Elszigetelve, a havasok tetején fekszik ez a helység. Hajmeresztő utak vezetnek fel oda, szinte ráülnek ez a frázis: utatlan utak. Az ember azt hinné, hogy a kultura semmi nyomát sem fogja ott találni s milyen nagy a csodálkozása, mikor a tetőre ér, hol Gyalár fekszik. A csinosan épült lakásokban a legnagyobb kényelem, a mit csak képzelni lehet. *Vízvezeték* minden házban, mely kristálytiszta vizet szolgáltat a lakásnak. A lakások mind *fűrdőszobákkal* vannak ellátva. A petroleum kiment dívatól, mindenütt *villanyvilágítás* van. A szobákban ott a *telefon*, melyen beszélni lehet csaknem egész Erdélylyel. Az utcazőkban mindenütt *vízvezeték* csapok vannak. Szóval a havasi oláh, mely a műveltség legalsó fokán áll, részestül a kultura legnagyobb áldásaiban, melynek egy némelyikére mi is irigylkedve gondolunk. Pedig milyen sokba kerül ez az államnak! És mégis megcsinál mindent, mert Gyalárnak olyan kifogyhatlan vasbányái vannak, hogy millió és millió hasznót hoz az államnak. Hogy milyen nagy hasznót hozhat, mutatja az, hogy az állam újabb áldozatot hoz, mert vasutat is épít Gyalárnak, mely pedig olyan helyen fekszik, hogy az ember el sem tudja képzelni: mikép lehet oda vasutat építeni? A ki mindezekről semmit sem tud, valóban nagy meglepetésben részesül, ha Erdély ezen gyönyörű fekvésű vidékét fölkeresi.

— **A lelőtt szarvas.** Mig az erdélyi részekben egy-egy főur ezreket áldoz a nemes vadak szaporítására, addig egy-egy vasárnapi puszkák kímélet nélkül irtja ezt. Példa reá az alábbi levél, melyet az intézők figyelmébe ajánlunk:

Pénteken nagy vadász vacsora volt Kolozsvárt a Kis pipa vendéglőjében. A kolozsvári vadász társaság egyik tagját érte az szerencse, hogy a gyalui erdőségben egy hatalmas szép szarvast lött. E vadász szerencsét örömmel ünnepelelték meg és az összes kolozsvári vadászok hivatalosak voltak vad pecsenyére.

Tudjuk azt, hogy a vadászat a leszob sport, de tudomással bírnak a felől is, hogy még néhai Andrassy Gyula gróf miniszter kezdte meg minálunk a kipusztult szarvas vad tenyésztést, melyet nemesen gondolkodó fia Tivadar gróf ki az itteni dobrini havast bírja, a legnagyobb áldozatok árán tart fenn; a szarvas vadak tenyésztésére több, mint 30 ezer frtot költött el a gróf és ma is azon fáradozik az uradalom, hogy Magyarországból még 20 drb. szarvas tohenet vásároljon tenyésztés végett. Azt a szarvast, melyet a napokban Gyaluban megölték, 4 serétes lövés terítette csak le és legnagyobb sajnálatra szarvas *tehén* volt.

Igaz ugyan, hogy a vadász saját területén azt a vadat löheti le, a mi elibe kerül, ha arra tiltott idő nincs, de mégis tekintetbe kellene venni azt, hogy ilyen nemes vadat, a melyre a szomszéd terület tulajdonosa akkora anyagi áldozatot hozott, ne pusztítsák s kíméljék főleg a tenyész állatokat, melyek a további szaporodást előmozdítják. — Ez uton figyelmeztetjük a vadász urakat, jövőre kíméletességgel legyünk a szarvas vad állományá iránt; ha majd elszaporodnak, akkor úgy is bőven kárpótolja a mai figyelmet, sőt akkor is golyóval löjje meg majd a szarvast, a mely ötöt megilleti és nem nyul serételt, hiszen a közelben levő néhány nagy uradalomnak köszönhető, hogy ma városunk legközelebbi erdei már tele vannak őzöl;

vigyázzon a vadász társaság, nehogy ezt is a vasárnapi vadász tulbulgóság ideje korán kipusztítsa.

— **Ezüstlakadalom.** Filesz Károly, M. A. V. ellenőr és neje Nagy Ida, teznap tartották ezüst-menyegzőjüket széles családi körben, mely kedélyesen mulatott a késő éjjeli órákig.

— **Kinevezés.** Dr. Lázár Ernőt a kolozsvári királyi törvényszékhez a minister aljegyzővé nevezte ki.

— **Parányi ökrök.** Ceylon szigeténél egy szarvasmarha-faj mely rendszeren csak hetven centiméter magasra nő, de azért a gazdaságban jól használható, mert erős, kitartó s igen tanulékony.

— **A postát** leggyakrabban használják az amerikai Egyesület-Államok lakói, hol egy fejre 162 postaküldemény jut, míg Svájcban 100, Ausztriában 98, Angliában 79 s a többi országokban még kevesebb.

— **Eladó** egy 5 oktavás jó karban levő fizharmonium. Értekezhetni az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

Mulatságok.

Az Egyetemi Köri *Estélyre* (decz. 7. estőtörtök) jegyek előre válthatók. Bittó Rezső főter iktetésben.

A *Máv. olvasó és dalköre* Török Sándorné urnó védnöksége alatt a műhelyi szegény sorsu gyermekok karácsonyfa alapjának javára az egyleti dalárda, zenekar és önképzőkör közreműködésével f. évi december hó 2-án (szombaton) d. u. a „Torna-Vivoda” nagytérmeben táncszal és tombolával egybekötött házi estélyt rendezett. Az estélyen nagyon szép számú közönség jelent meg. Az énekeszámokat Iszai Márton karnagy vezette. A mulatság minden tekintetben nagyon sikerült, a mi kezdeményező urnót, valamint a bizottság fáradságtalan munkásságát dicséri.

A kolozsvári kőműves segédek szak egylete 1899. decz. 9-én (szombaton) a Tornavivoda helyiségében szépirodalmi felolvasással, szavalattal, monologgal és táncszal egybekötött filér estélyt rendez. Belépő díj férfiaknak 30 kr. Hölgyeknek 20 kr.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A polgári perrendtartás és a kereskedők.

Budapest, decz. 6.

A Szegeden tavaly megtartott országos kereskedelmi kongresszus feliratott intézett az igazságügyi, valamint a kereskedelmi miniszterhez, hogy a kereskedők és iparosok könyv és számla követelésére vonatkozólag a bírói illetékségeit az új polgári perrendtartás is akként állapítsa meg, mint a ma érvényben levő polgári perrendtartás, továbbá, hogy a kereskedők és iparosok 20 frtot meg nem haladó peres ügyeinek bírói illetéksége ezentul a sommás eljárás alá és a járásbíróságok hatáskörébe utasítsassék. Plósz Sándor igazságügyminiszter, mint a „K. É.” jelenti, a napokban küldötte meg a kereskedelmi kongresszus intézőbizottságának a fölírásra vonatkozó választ. Az igazságügyminiszter kifejté válaszában, hogy a törvény alkotásánál már figyelemmel is volt a kereskedők érdekeire és a bagatell ügyek tekintetében is a gyakorlati élet követelményeitől fogja magát vezéreltetni.

Apponyi és a kvóta.

Bpest, decz. 6.

Bécsből írják:

A fegyverbarátság ebben a kemény harcban megpecsételi a szolidaritást a nemzeti párt egykori vezére és a szabadelvű párt zöme között. Az a lelkesedés, a melylyel Apponyi nyilatkozatát a szabadelvű pártkörben fogadták, meggyőzhette őt arról, hogy valódi államférfiura valló, férfias elhatározása ebben a körben oly szimpatiát keltett iránta, mely kárpótolja őt minden támadásért. Leginkább azt vetik szemére, hogy a kvótakérdésben állítólag megváltoztatta meggyőződését.

Midőn a parlamenti kormányzati rendszer a maga egészséges funkcionálása érdekében megköveteli a pártok váltógazdaságát, akkor ez a pártokra nézve természetszerűleg álláspontjaik megváltozásával is jár, a mi azonban éppenséggel nem azonos a meggyőződés megváltozásával. Evvel a hamis mértékkel mérve minden ország nagy parlamenti férfiai, a kik a közélet díszai voltak, a legsajátos erkölcsi elitélés alá esnének és már maga ez az ellentét a közfelfogással is azt mutatja, hogy nem lehet helyes az az alap, a melyről Apponyi magatartását támadják.

A háboru.

Bpest, decz. 6.

Londonból sürgönyzik:

A Pretoriából ideérkezett utolsó jelentés szerint a burok még mindig erősen bíznak a győzelemben. Előkészületeket tesznek, hogy a fővárosban erősen ellentálljanak. Hat hónapra szereznek be élelmet és lövészt. A Terrible hadihajóról ma fényszóró készüléket küldtek a harcztérre, hogy Ladysmith őrségével jelek útján közlekedni lehessen.

Minden jel arra mutat, hogy a halottak híresztelt Joubert tábornok, miután natali előnyomulását befejezte, a nyugati harcztérre utazott, hogy az ottani haderőt szervezze. Ugy látszik, hogy még most is ott van.

Brüsszel decz. 6.

Teljesen megbízható forrásból jött hírek szerint az egész északi Fokföld és az északi Natal zendülésben van.

Huszezer német alföldi fegyvert fogott és belépett a burok seregébe.

Gatacre tábornok hadosztálya felhagyott a burok elleni harczzal és csakis a fölkelők leverésével van elfoglalva.

A békeltető konferencia.

Bécs, decz. 6.

Nagy vajudas folyik az osztrák pártok között. Tegnap délután 3 órakor a békeltető albizottság Fuchs dr. indítványát elvetette. A békeltető albizottság este 7 órakor a tárgyalásairól referálni fog a jobboldal végrehajtó bizottságánál, a mely most a baloldali klubok elnökeivel együtt folytat tanácskozásokat. Az esti konferencián valószínűleg még több indítványt fognak a konferencia elé terjeszteni; már most konstatalható, hogy a tárgyalásokat még nem fogják most felbeszakítani.

Még délelőtt úgy állt a dolog, hogy Bilinszky indítványt akart benyújtani, mely a békeltetést a következő módon készítette volna elő:

Törvényt hoznak, mely csak 1 §-ból áll és tartalmazza *egyedül a belső cseh hivatalos nyelv újbol helyreállítását*. Ezt a törvényt megszavazza a parlament két háza, de *szentesítés alá nem terjesztik* addig, mig a németek pünkösdi programjából egynehány követelést meg nem szavaz a parlament. A lengyelek megtiltották tagjaiknak a békeltetés kérdésében a kibontakozást elősegíteni, ennél fogva a Bilinszky-féle indítvány nem kerül a nagybizottság elé, nincs azonban annak lehetősége kizárva, hogy ezt az indítványt más oldalról föl fogják vetni, nevezetesen a katolikus néppárt részéről.

Esve nyolczad fél óratól késő éjjelig tanácskozott ujra a békeltető bizottság, de *eredmény nélkül oszlott szét*.

Az albizottság jelentésének felolvasása után, igen beható élénk vita folyt a különböző indítványoknál.

Igy többi közt Lueger azt is indítványozta: hogy az állami szükségsek elintézéség a cseh-k **hagyják abba** az obstrukciót.

Valamennyi indítvány ellenében a németek kijelentették, hogy koncedálják ugyan belső ügyekben a cseh nyelvet, de nem látják be annak szükségét, hogy mindennek előtt és legelső sorban ezt intézzék el.

Mikor a vita végén egyesek szavazást indítványoztak, felállott Jaworszky lovas s kérte a konferenciát, hogy melőzze a szavazást, mivel csak azt akarta elérni, hogy már közel jövőben ujabb kísérletet tehessenek a nemzetiségek kibékítésére.

Igy a konferencia azzal ért véget, hogy a pártok azt az óhajításukat fejezték ki, hogy ujabb és sikeresebb békeltető kísérletet tegyenek.

Országgyűlés.

Bpest, decz. 6.

A képviselőház mai ülése iránt is nagy érdeklődés nyilvánult, ugy a képviselők, mint a közönség részéről, mely a karzatokat zsufolásig megtöltötte.

Az ülés 10 óra után kezdődött s napirenden a kvóta tárgyalása volt.

Az első szónok gróf Zichy János volt a néppárt részéről.

Hosszasan fejtegette, hogy a fogyasztási adók átutalásáért nem szabad a kvótát emelni.

Sem ő, sem pártja nem fogadja el a javaslatot.

Nagy beszéd következett ezután.

Komjáthy Béla függetlenségi párti beszélt három órán keresztül a javaslat ellen.

Azzal kezdte, hogy már a pénzügyi bizottságban, midőn a javaslat tárgyalásra került, kifejtette álláspontját a javaslattal szemben. Azonban most is kötelességének tartja hosszabban indokolni szavazatát, mert ilyen nagy fontosságu ügyet rég nem tárgyalt a Ház.

Zajos helyeslés.

Hosszasan fejtegeti azon hátrányokat, melyek az Ausztriával való kiegyezésből Magyarországra háramlanak s nem tudja elképzelni, hogy a magyar kvota bizottság miért tért el régi álláspontjától, mikor ez is már nagyon terhes és sérelmes volt Magyarországra.

Azért, mert az osztrák pártok viszálykodása végromtással fenyegeti az ottani alkotmányt, mi fizessük meg ennek is az árát hosszú 10 éven keresztül?

A kormány és pártja ugy látszik nem vett számot az ország sanyaru helyzetével, s hogy a hatalmat továbbra is megtarthassa, kész saját kezével a legsúlyosabb terheket is rá rakni a nemzet vállaira, holott ő is épen olyan jól kell tudja, hogy a nemzet anyagi erje annyira megvan támadva, hogy a gazdasági sanyulás minden vidéken érezteti már is szomorú eredményeit.

Zajos helyeslés a baloldalon.

Beszédét azzal végzi, bár jól tudja, hogy az argumentumoknak a kormány pártjára vajmi csekély hatása szokott lenni, de legalább azok, a kik választóiknak azt ígérték megválasztásuk alkalmával, hogy *a kvóta felemelést meg nem szavazzák, váltásik is be ígértüket*.

Zajos helyeslés és taps a baloldalon, a szónokot számosan üdvözik.

Pestiss beteg Székesfehérvárt.

Budapest, decz. 6.

Székesfehérvárról sürgönyzik, hogy Rigó Jancsi öcsce, ki Kairóban pestisben megbetegedett, s ott orvosilag kezeltetett, hazajövet Triesztben **vesztégzár alá tették, a honnan azonban csakhamar megszökött és tegnap Székesfehérvárra érkezett.**

A székesfehérvári rendőrség a triesti rendőrség táviratára azonnal le-tartóztatta és dezinficiálta és 14 napra külön helyiségben lezárta.

A városban az eset miatt nagy a pánik.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapfajlagdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR. *)

Az Ellenzék 279-ik számában „Hogy lesz a pécsi borból kolozsvári pezsgő?” czimen megjelent közleményre vonatkozólag, a Louis D. Meunier et Co. pezsgőgyár megbízásából, mint annak jogtanácsosa, röviden a következőket jegyzem meg:

Egyelőre nem a kérdéses czikk névtelen írójával, — ki ellen a szükséges törvényes lépéseket megtenni el nem mulasztjuk — mint inkább a nagyközönség érdekeivel kívánunk foglalkozni, tájékoztatást nyujtva a dolgok állása felől.

Bámulattal kell tapasztalnunk, hogy nagy áldozatok árán és lelkes ambícióval épen Erdélyben létesített pezsgőborgyárunk jó hírnevét mily gonosz ármánykodással és kvalifikálatlan rosszakarattal igyekeznek a *külföldi haszonnemű gyárosok ismeretlen ügyvivőik által meghurcolni*, hogy ez által a közönség bizalmat megrendítsék.

Egy, épen e vállalatunk ellen irigylkedő hajszá következménye ama rosszhiszemű feljelentés, mely egy anonyim jóakarónk titkos műve volt, kétségbevonván a gyár produktumainak valódiságát. Ezek alapján illetékes helyen egy a gyár által használt bor, mint az előállított pezsgő hivatalos vegyvizsgálat alá vétetett, a melynek eredménye csufosan döntötte meg Anonim nr. légből kapott vádaskodásait, a mennyiben *ugy az anyagul használt bor, mint az előállított pezsgő vegyileg teljesen tisztának és feltétlenül valódinak találtatott*.

Ugy gondoljuk, a nagyközönségnek megnyugtatósára ennyi teljesen elég; mi azonban Anonim urral szemben ennyivel megelégedni nem fogunk!

Kolozsvárt, 1899. decz. 6-án.

Náthán Salamon, ügyvéd,

mint a Louis D. Meunier et Co. jogtanácsosa.

*) E rovat alatt közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Hirdetések.

Sz. 1811—1899.

1174. 2—3.

Máz eladás.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskola nyilvános árverés útján eladja a tulajdonát képező, *Nagy-Enyed Főter (Buzapiacz) 33. sz. alatti, egyemeletes házastelkét.*

Az árverés 1900 évi január hó 3-án d. e. 11 órakor tartatik meg a főiskola jogügyi és jószágigazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is megtekinthetők.

Kikiáltási ár 14500 frt.

Bánatpénz 10%.

Nagyenyed, 1899 december 3.

A Bethlen-főiskola
jogügyi- és jószágigazgatósága.

Pályázati hirdetmény.

A szilágy-nagyalusi tisztartói állás az 1900 év január hó 15-ére üresedésbe jön évi **300** frt készpénz, 10 darab szarvasmarha, 3 darab ló, 4 darab koczatartás, 12 hectoliter buza, 12 hectoliter tengeri, 8 hectoliter rozs javadalmazás mellett, szabadfűtés, lakás, kert természetben.

Pályázni kívánók folyamodványukat **f. évi december hó 15-éig** — **Fülöp Ede jószágigazgatóhoz** Maros-Vécsre nyújtják be. 1145. 2—3.

Sz. 1329—899.

1175. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbíró 1898 évi Fh. 250-2. számú végzése következtében dr. Nyerges Zsigmond kolozsvári ügyvéd által képviselt Wittmann és Rindt cég javára Schwarcz Lipót kolozsvári lakos ellen 12 frt s jár. erejéig 1899. évi január hó 5-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 819 frt 60 kr-ra becsült szobababeli butorok és egyébbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbíró 1899. évi Sp. I. 896-3 számú végzése folytán 12 frt tőkekövetelés, ennek 1898 évi május hó 7. napjától járó 5 százalékos kamatai, és eddig összesen 25 forint 93 kr-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt szentgyörgy-utca 22. sz. Schwartz Lipót végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközölésére **1899 évi december hó 12-én délelőtti 9 órája** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi november hó 27. napján.

Dupschek Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

1588—899.

1177. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1899 évi 7554 sz. végzése következtében dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt Heinitz és Seckelson javára Zobácz Ferenc ellen 520 forint és járul. erejéig 1899. évi július hó 26-án fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 684 forintba becsült butor, koci és lóbi álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. bíróság 1899 évi VI. 1070-3 számú végzése folytán 420 frt tőkekövetelés, ennek végzés szerinti napjától járó 6 százalékos kamatai, váltódíj és eddig összesen 45 frt 70 kr-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, sánczalja-utczában alperes lakásán leendő eszközölésére **1899 évi december hó 16. napján d. e. 9 órája** határidőül kitézik, ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi decz. 4. napján.

Pap Jenő,
kir. bírósági végrehajtó.

Alapított 1852-ben.

Van szerencsénk a m. t. közönség szíves tudomására hozni, hogy a közelgő 1178. 1—20

karácsonyi és újévi

ünnepek alkalmából a **legszébb** és minden szükségletnek, szerényebb és magasabb igényeknek egyaránt megfelelő **drágakő-, gyöngy-, email-, arany- és ezüst ékszerekkel-, ezüst evőeszközök-, asztaldíszek** s egyéb az ékszerészet, arany- és ezüstművesség körébe tartozó összes árucikkkel

egészen újonnan

rendeztünk be a tulajdonunkat képező és **Kolozsvárt, Főter 9. sz. alatt** a br. Jósika palotában

NAGY JÓZSEF
cézég alatt fennálló

ékszerüzletet.

Kész áruin kívül a legszebb kivitelben készít az üzlet új **ékszereket** és kiváló gondnal teljesít mindennemű — e szakmába vágó **javításokat.**

Teljes értékben megvesz, vagy új áruval becsérél bármilyen arany- és ezüst tárgyakat, régiségeket és használhatatlan törmelékeket.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban és a cserejog fentartásával.

Elvből raktáron nem tart, de **kívánatra** a legjobb farrásból gyorsan és olcsón beszerez **legjobb minőségű** china és züst árukat.

Mint mindig, úgy most is a **legnagyobb** gondot fordítottunk arra, hogy az üzlet hagyományos jó hírének megfelelőleg áruink a **legjobb** minőség és **legutányosabb** árak mellett a legkényesebb igényeket is kielégítő **kiváló** **üzletessel** és az időnkénti **újdonságokra** való figyelemmel legyenek megválasztva.

Kiváló tisztelettel

Nagy József örökösei.

keresztelői és névnap,

A legkedveltebb és legértékesebb karácsonyi és újévi,

jegy- és nászajándékok nagy választékban.

Valódi bel- és külföldi rumok.

Pontos kiszolgálás!

Telefonszám: 420.

Külföldi árak!

BÉLTEKY A. és TÁRSA

fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, likör-, rum- és ásványvizek nagy raktára

Kolozsvárt, Nagy-utoza, Benigni-palota.

A jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő, újonnan berendezett, dus választék

fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, likör-, tea-, rum, ásványviz- és különféle petroleum

nagy raktárunkra midőn felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét, legyen szabad becses pártfogásukat kérnünk, előre is biztosíthatjuk a legszolidabb árak, kitérő árak és legpontosabb kiszolgálásról.

10 liter I. oszt. asztali bor házhoz küldve 3 frt 60 kr.

10 liter I. oszt. carbonet vörös bor házhoz küldve 5 frt.

Nagyobb vételnél árengedmény!

Becsés pártfogását ismételtlen kérjük s vagyunk

kész szolgáljuk

Bélteky A. és Társa.

852. 23—52

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Telefonszám: 420.

Kifogástalan olcsó árak!

Bel- és külföldi petroleumok.

!! Legjobb és legolcsóbb !!

TÜZIFA

1 öl (4 köbméter) fiatal száraz tölgyfa Kolozsvárra házhoz szállítva **9 frt 50 kr.**

Megrendelhető:

Betegh Márton tulajdonosnál

Gyaluban.

1103. 8—10

BABOS és TÁRSAI

vaskereskedése Kolozsvárt, Belközép-utca 25.

Ajánljuk az őszi- és téli idényre dusan felszerelt raktárunkat, öntött vaskályhák, szabályozható töltő és meidniger kályhák, koresolyák, konyha-edények, kályhatálcák stb.

Továbbá nagy raktárt tartunk Szalonfüttő-köszén, Sziléziai Coax, bükkszász és kovácsoló-köszénben a legutányosabb árak mellett házhoz szállítva.

A n. é. közönség b. pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

Babos és Társai.

Telefon 351.

1121. 6—10.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!!!

Wesselényi Miklós- (belhid-utca) 8. sz. a. levő

női-kalap üzletemet

üzlet felhagyás miatt a **legutányosabb árban ki-árusítom.**

A melyre a n. érd. hölgyközönség becses figyelmét felhiva, maradok

Kiváló tisztelettel

1109. 6—12.

Deák Károlin,

divatárúsnő.

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legujabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-nemükből, arany- és ezüst, acél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új áruval becsérél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

18 karatos finom arany jeggyűrű.

1122. 12—100.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz. kereszturi kir. járásbíró 1896 évi 1977. sz. végzése következtében dr. Kovács Mór sz. udvarhelyi ügyvéd által képviselt Héjjasfalvi—sz. udvarhelyi h. é. vasut részvénytársaság javára Kőröspatak közsege ellen 500 forint s járuléká erejéig 1896 évi május hó 15-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 330 forintba becsült következő ingóságok, u. m.: 1 bika és 1 magserítés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sz. kereszturi kir. járásbíró 1899 évi V. 25-5 számú végzése folytán 320 frt tőkekövetelés ennek 1899 évi július hó 14. napjától járó 5 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 2 forint 50 kr-ban bíróilag már megállapított hátralek költségek erejéig Kőröspatakon a közsegházánál leendő eszközölésére 1899 évi december hó 11-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitézik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében — készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz. Kereszturt, 1899 nov. hó 22. napján.

Szalontai Albert
kir. bír. vjhó.

Nagy karácsonyi játékaru kirakat.

Lakatos József

koronás áruházában, Belközép-utca 13--15. sz.

Tisztelettel felhívom mindazon gyermekszertető szülők figyelmét, kik mielőtt még elhatároznák, hogy **játékarut** hol vagy kinél fognak beszerezni, előbb

a koronás áruház játékosztályát

megtekinteni sziveskedjenek.

Ez alkalomra egészen elkülönített helyiségben kitézött árakkal vannak a játékaruk kiállítva, a mi a tisztelt vevő közönség nagy kényelmére szolgál.

Esedezem becses pártfogásért

kiváló tisztelettel

Lakatos József

koronás áruház tulajdonos.

Belközép-utca 13—15. szám.

1156. 3—10.

Koronás áruház játékosztálya Belközép-utca 13—15.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

257.78 - x.)